

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 15422
Tarih : 23.11.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 23/11/2021 16:29
Sayı: E-120.10-
0917450

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Toplam nüfusun yüzde 27,2'sini oluşturan 22 milyon 750 bin çocuğun yaşadığı Türkiye'de çocuklar; yoksunluk ve yoksulluktan, her türlü istismar ve sömürüden, ayrımcılıktan, mülteci olmaktan, savaşların yıkıcı etkilerinden, cezaevlerinde tutulmaktan ve anadillerinde eğitim görememekten mustarıptirler. Dünya'nın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'de de çocuk yaştaki bireylerin yaşamış oldukları yapısal sorunlara kalıcı çözümler geliştirilmediği gibi bu sorunlar her geçen gün katmerleşmektedir. Türkiye'de 10 milyonu aşkın çocuk bugün anadilinde eğitim görememektedir. Yine bugün resmi rakamlarla yaklaşık 2 milyon çocuk çalıştırılmaktadır. Ayrıca anneleriyle birlikte 0-6 yaş grubu toplam 345 çocuk cezaevinde bulunmaktadır. Bunun yanı sıra 60'ı kız çocuğu olmak üzere 1.896 çocuk cezaevinde tutulmaktadır. Bu sebeple milyonlarca çocuğun maruz bırakıldığı yapısal sorunların tespit edilip bütünlüklü ve kalıcı çözümlerin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Hüseyin KAÇMAZ

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım, 1989 tarihinde "*BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme*" imzalanmıştır. 193 ülke tarafından çocukların sahip olması gereken temel insani hakları (barınma, eğitim, sağlık, beslenme ve diğer başka haklar) içeren değiştirilemez 54 maddeden oluşan bu sözleşmenin kabul edildiği gün olan 20 Kasım, "Dünya Çocuk Hakları Günü" olarak kutlanmaktadır.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, dünyanın her yerinde milyonlarca çocuğun maruz bırakıldığı yapısal sorunlara bütünlüklü ve kalıcı çözümlerin geliştirilmesi amacıyla hazırlanmış bir sözleşmedir. Özellikle, savaşın, yoksulluğun ve yoksunluğun hüküm sürdüğü coğrafyalarda çocukları korumak ve yaşam koşullarını iyileştirmek için bu sözleşme devletlere yükümlülükler getirmektedir. Ancak devletler çocuklara karşı bu yükümlülüklerini gerektiği gibi yerine getirmediği için bugün dünyanın her yerinde milyonlarca çocuk yerinden ediliyor; savaş ve şiddet sebebiyle yaşamını kaybediyor, işkence, kötü muamele ve istismara maruz kalıyor, ayrımcılığa uğruyor, eğitim, sağlık, barınma gibi temel haklarına erişemiyor, özgürlüğünden yoksun bırakılıyor ve hayatın eşit ortakları olarak kamusal alana katılamıyor.

Bu sözleşme bağlamında; Türkiye, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'yi 14 Eylül 1990 yılında imzalamış ve bu sözleşmenin anadili ve kültürel haklara vurgu yapan 17. 29. ve 30. maddelerine çekince koyarak 1995 yılında onaylamıştır. Böylece çocukların anadilinde eğitim hakkı, eğitimin kültürel çeşitliliği içerecek şekilde düzenlenmesi gibi sorumluluklar üstlenilmemiştir.

BM Çocuk Hakları Komitesi bu çekincelerin kaldırılmamasını birçok kez eleştirmiş ve bu anlamda Türkiye'yi uyarmıştır. Ancak aradan geçen 26 yıla rağmen Türkiye bu çekinceleri kaldırmak için adım atmadığı gibi, sözleşmeden doğan yükümlülüklerini tam olarak yerine getirecek bir politika izlememiş, çocukların maruz kaldığı yakıcı sorunlara çözümler üretmemiştir.

Yine, Türkiye'de bugün resmi rakamlarla yaklaşık 2 milyon çocuk çalıştırılmaktadır. Türkiye'de çocuk işçiliği hali hazırda yasak olmasına rağmen engellenmemekte bilakis çocuk işçiliği çocukların çocukluklarını yaşamaktan alıkoyan, potansiyellerini ve saygınlıklarını eksiltен, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine zarar veren işlerde neredeyse köle emeği koşullarında çalıştırılmasına dönüşmüştür. Yapılan araştırmalar çocuk işçiliğinin en önemli

nedenleri arasında savaş, göç, yoksulluk, gelir adaletsizliği kayıt dışılık, ucuz iş gücü talebi ve denetimsizliğin olduğunu ortaya koymaktadır.

Yine, anneleriyle birlikte 0-6 yaş grubu toplam 345 çocuk cezaevinde bulunmaktadır. Bunun yanı sıra 60'ı kız çocuğu olmak üzere 1.896 çocuk cezaevinde tutulmaktadır. Çocuklar cezaevlerinde şiddet, işkence, taciz ve kötü muameleye maruz kalmaktadırlar.

Ayrıca dezavantajlı gruplar içinde yer alan engelli/nöroçeşitli çocuklar ve mülteci çocuklar için eğitim hakkı, ayrımcılık yasağı, çatışma etkilerinin azaltılması ve çocuklara fiziksel, hukuki ve psikolojik olarak korunma sağlanmasında tamamlayıcı çabaların desteklenmesi bakımından bütünlüklü politikalar üretilmemekte, uluslararası sözleşme hükümlerinin ısrarla altını çizdiği *çocuğun yüksek yararının gözetilmesi gerekliliği* çoğu zaman kağıt üzerinde kalan, hayatta bir karşılığı olmayan bir söyleme dönüşmektedir. Tüm bu sebepler göz önüne alınarak milyonlarca çocuğun maruz bırakıldığı yapısal sorunların tespit edilip bütünlüklü ve kalıcı çözümlerin geliştirilmesi amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını talep ederim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Flanm
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	J. D. S.
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. Kılıç
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	Habip
6	SIDIK TAŞ	ŞİİRT	Sidik
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nuran
8	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Ali Can Önlü
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abdullah
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	Muazzez
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Zeynel
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Dilşat
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	Hasan
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Ali Kenanoğlu